

Vlaams
Parlement

ingediend op **537** (2020-2021) – Nr. 1
13 november 2020 (2020-2021)

Verslag van de gedachtewisseling

namens de Commissie voor Buitenlands Beleid,
Europese Aangelegenheden, Internationale Samenwerking
en Toerisme
uitgebracht door Karl Vanlouwe en Annick Lambrecht

over de brexit.
Voortgangsrapportage

Samenstelling van de Commissie voor Buitenlands Beleid, Europese Aangelegenheden, Internationale Samenwerking en Toerisme:

Voorzitter: Cathy Coudyser.

Vaste leden:

Cathy Coudyser, Maarten De Veuster, Philippe Muyters, Joris Nachtergaele, Karl Vanlouwe;
Johan Deckmyn, Carmen Ryheul, Kristof Slagmulder;
Karin Brouwers, Vera Jans;
Gwendolyn Rutten, Emmily Talpe;
Tine Van den Brande, Jeremie Vaneekhout;
Annick Lambrecht.

Plaatsvervangers:

Maaïke De Vreese, Andries Gryffroy, Sofie Joosen, Steven Vandeput, Manuela Van Werde;
Adeline Blancquaert, Stefaan Sintobin, Anke Van dermeersch;
Martine Fournier, Orry Van de Wauwer;
Marino Keulen, Bart Tommelein;
Mieke Schauvliege, Chris Steenwegen;
Steve Vandenberghe.

Toegevoegde leden:

Jos D'Haese.

INHOUD

1. Uiteenzetting door minister-president Jan Jambon, minister-president van de Vlaamse Regering en Vlaams minister van Buitenlandse Zaken, Cultuur, ICT en Facilitair Management	4
1.1. Stand van zaken van de onderhandelingen	4
1.2. Vlaamse brexittaskforce	5
1.3. Onderhandelingstafels	7
1.4. Conclusie	8
2. Vragen en opmerkingen van de commissieleden	8
2.1. Interventie van Vera Jans	8
2.2. Interventie van Annick Lambrecht	9
2.3. Interventie van Johan Deckmyn	9
2.4. Interventie van Bart Tommelein	10
2.5. Interventie van Karl Vanlouwe	10
3. Antwoord van minister-president Jan Jambon	11
Gebruikte afkortingen	13

Op 20 oktober 2020 besprak de Commissie voor Buitenlands Beleid, Europese Aangelegenheden, Internationale Samenwerking en Toerisme opnieuw de gevolgen van de brexit voor Vlaanderen in een gedachtewisseling met Jan Jambon, minister-president van de Vlaamse Regering en Vlaams minister van Buitenlandse Zaken, Cultuur, ICT en Facilitair Management. Een eerste gedachtewisseling vond plaats op 10 maart, een tweede op 9 juni en een derde op 15 september (zie *Parl.St. VI.Parl. 2019-20*, nr. 255/1 en 408/1 en *Parl.St. VI.Parl. 2020-21*, nr.482/1).

Op 20 oktober gaf de minister-president een voortgangsrapportage. Ook de leden van de Commissie voor Algemeen Beleid, Financiën, Begroting en Justitie, de Commissie voor Economie, Werk, Sociale Economie, Wetenschap en Innovatie en de Commissie voor Landbouw, Visserij en Plattelandsbeleid waren uitgenodigd.

(De vergadering werd als videoconferentie georganiseerd.)

1. Uiteenzetting door minister-president Jan Jambon, minister-president van de Vlaamse Regering en Vlaams minister van Buitenlandse Zaken, Cultuur, ICT en Facilitair Management

Voor hij met de debriefing start, wijst minister-president *Jan Jambon* erop dat de brexitschok zich dreigt hard te laten gevoelen eind dit jaar. De Britse minister van Kabinetszaken Michael Gove zei dat de kansen op een akkoord zijn geslonken. Ook premier Boris Johnson schuwde de harde taal het afgelopen weekend niet met zijn vraag om een 'fundamental change of approach' en de verwijzing naar het VK als een onafhankelijke handelsnatie met controle over de eigen grenzen, wetten en visserij.

Iedereen weet wat er op het spel staat voor de Vlaamse (export)economie. De minister-president vraagt om de ernst van de situatie te blijven benadrukken. Vanaf 1 januari 2021 zal men de gevolgen voelen. Bedrijven met vragen kunnen terecht op www.brexitready.be, burgers op het 1700-nummer en op de website www.vlaanderen.be.

1.1. Stand van zaken van de onderhandelingen

Begin oktober liep de negende en laatste formele onderhandelingsronde tussen het VK en de EU op zijn einde. Hoewel er gedurende deze negen onderhandelingsrondes heel wat werk verzet werd en er over de meeste technische onderwerpen intussen grotendeels een consensus bestaat, blijven de bekende knelpunten (visserij, gelijk speelveld en 'governance') ook na de negende ronde onopgelost.

Zowel aan Britse als aan Europese zijde werd initieel de deadline van 15 oktober genoemd als uiterste moment voor het bereiken van een akkoord. Premier Boris Johnson gaf aan niet verder te willen onderhandelen indien er tegen die datum onvoldoende vooruitgang geboekt was en verklaarde klaar te zijn voor een no-deal in dat geval. Er wordt nu bekeken hoe de gesprekken de komende dagen en weken verder worden aangepakt. Aan Europese zijde werd deze datum bepaald met het oog op de Europese Raad. Op 15 en 16 oktober kwamen de Europese staats- en regeringsleiders namelijk samen in Brussel. Initieel was het de bedoeling om de geconsolideerde onderhandelingsteksten op dat moment goed te keuren, zodat er nog voldoende tijd was voor de verdere ratificatie in de nationale parlementen.

Aangezien er nog altijd geen doorbraak is op de drie essentiële punten van de EU, die een vereiste zijn voor een akkoord over het geheel, werd in aanloop naar de Europese Raad dan ook afgeweken van deze deadline. De verwachting was niet langer om een akkoord te bereiken, maar om een stand van zaken te geven van de onderhandelingen, en ook na 15 oktober volop verder te onderhandelen met als uiterste deadline begin november.

Op de Europese Raad werd dit ook bevestigd. De staats- en regeringsleiders kregen een update van hoofdonderhandelaar Michel Barnier over de onderhandelingen, waarbij de lidstaten unaniem hun steun uitspraken voor Michel Barnier. Verder riepen de staats- en regeringsleiders Michel Barnier op om de onderhandelingen met het VK voort te zetten de komende weken. Het VK wordt daarbij opgeroepen om de nodige stappen te zetten om een akkoord mogelijk te maken. Daarnaast werd nogmaals geëist dat het VK het volledige terugtrekkingsakkoord – inclusief het protocol over Ierland en Noord-Ierland – volledig en tijdig implementeert.

Van Britse zijde kwam de reactie van premier Boris Johnson dat het VK zich zal voorbereiden op een no-deal, maar ook zal blijven praten met de EU indien er een fundamentele wijziging is in de benadering van de EU.

Beide partijen schuiven de verantwoordelijkheid voor het bereiken van een akkoord naar elkaar toe. Voorlopig lijken de onderhandelingen muurvast te zitten. Toch is het positief dat er beslist werd om de gesprekken voort te zetten. De minister-president vindt dat men moet blijven proberen om op een constructieve manier uit de impasse te komen en alle tijd die nog rest, daarvoor te gebruiken.

De komende weken worden cruciaal. De EU en het VK dienen spoedig een akkoord te vinden zodat er voldoende tijd rest voor de goedkeuring binnen het House of Commons, het Europees Parlement en de nationale regeringen.

1.2. Vlaamse brexittaskforce

Vorige week maandag heeft minister-president Jan Jambon de brexittaskforce samengeroepen in Brugge. Ook viceminister-president Hilde Crevits, Vlaams minister Lydia Peeters en gouverneur Carl Decauwé waren aanwezig. Vlaanderen zal zeer zwaar getroffen worden door de gevolgen van de brexit en de provincie West-Vlaanderen relatief het zwaarst. Hij wil als minister-president een duidelijk signaal geven dat de Vlaamse Regering er alles aan zal doen de belangen van de Vlaamse economie te beschermen, zowel in het geval van een brexit met akkoord als in het geval van een no-deal.

Op deze taskforce waren naast de leidinggevende ambtenaren van de meest betrokken departementen, de diplomatieke vertegenwoordigers bij de EU en in Londen, ook een brede groep Vlaamse belanghebbenden vertegenwoordigd zoals Voka, Agoria, Fedustria, de Boerenbond, de Vlaamse havens enzovoort. De minister-president vond het zeer boeiend om van gedachten te wisselen over brexit en verder inzicht te krijgen in de specifieke bezorgdheden en vragen die leven in Vlaanderen. Tijdens het overleg kwamen onder andere het informeren van kleinere bedrijven, het sensibiliseren binnen de verschillende Europese lidstaten en de douaneverplichtingen aan bod. De diensten van de minister-president hebben hierover contact opgenomen met de betrokken Vlaamse en federale entiteiten. Ook heeft de minister-president de betrokken entiteiten gevraagd de informatiecampagnes voort te zetten. De meeste sectoren hebben aangegeven dat er heel veel informatie beschikbaar was, maar hij stelt vast dat de allerkleinste ondernemingen de noodzaak om zich voor te bereiden nog niet altijd inzien en ervan uitgaan dat de soep niet zo heet wordt gegeten als ze wordt opgediend. Hij heeft daarom aan de sectoren gevraagd een tandje bij te steken.

Tijdens de taskforce heeft de minister-president alle partijen nogmaals opgeroepen om zich zo goed als mogelijk voor te bereiden. Ongeacht of de onderhandelaars een akkoord kunnen bereiken, komen er aanpassingen vanaf 1 januari 2021. Op dat ogenblik loopt de transitieperiode af. Er komt er onder andere een einde aan het vrij verkeer van personen, goederen, diensten en kapitaal en er komen douaneformaliteiten. Het is belangrijk dat alle betrokkenen hier duidelijk van op de

hoogte zijn. Een akkoord kan de relaties tussen het VK en de EU versoepelen, maar een status quo van de huidige situatie is uitgesloten in elk scenario.

De Vlaamse Regering heeft de voorbije jaren sterk ingezet op sensibiliserings- en informatiecampagnes via FIT en VLAIO. Door de opzet van een brexithelpdesk en het gebruik van diverse kanalen waaronder sociale media, pers en vele webinars werden niet alleen de grote ondernemingen bereikt maar ook meer dan 22.500 Vlaamse kmo's. In Vlaanderen zouden om en bij de 30.000 bedrijven exporteren naar het VK, sommige occasioneel, andere voortdurend.

De minister-president vermeldt de volgende cijfers:

- 55.554 bezoekers op de website 'www.brexitready.be';
- bijna 23.000 deelnames aan de Brexit Impact Scan;
- zo'n 22.500 aanvragen van een EORI-nummer bij de douane;
- 109 brexitevenementen georganiseerd door FIT, in samenwerking met tal van partners;
- deelname van 1500 bedrijven aan brexitwebinars;
- 208 schriftelijke vragen over brexit en vele tientallen mondelinge vragen.

Er wordt verder ingezet op de sensibilisering van de Vlaamse bedrijven om zo goed mogelijk voorbereid te zijn tegen 1 januari 2021.

Indien er alsnog een akkoord bereikt kan worden – een uitkomst waar Vlaanderen op hoopt – zal het ook belangrijk zijn om alle betrokkenen snel op de hoogte te brengen van de bepalingen in het akkoord en de veranderingen die op hen afkomen. De minister-president zal zijn diensten op dat moment ook de nodige acties daarvoor laten ondernemen. Men is klaar om vanaf begin november wanneer duidelijk is of er een en welk akkoord gesloten is, een heel intensieve informatiecampagne te lanceren.

De minister-president verwijst ook graag nog naar het onderdeel brexit dat opgenomen werd in het relanceplan van de Vlaamse Regering 'Vlaamse Veerkracht'. De Vlaamse Regering wil 83 miljoen euro inzetten voor de exportondersteuning, douaneondersteuning en transformatieondersteuning. 30 miljoen euro wordt via FIT ingezet, 50 miljoen euro via VLAIO en 3 miljoen euro via VLAM. Voor de financiering kijkt de Vlaamse Regering naar de 'Brexit Adjustment Reserve'.

Deze brexitreserve van 5 miljard euro kwam er mee op vraag van Vlaanderen en dient om de zwaarst getroffen lidstaten en regio's bij te staan. Op dit moment is er nog geen duidelijkheid over de werking van het instrument en de verdeling van de middelen. De Vlaamse overheid bekijkt in dialoog met de Europese Commissie – die het voorstel uitwerkt – op welke manier de Vlaamse economie hiervan optimaal kan gebruikmaken. Voor Vlaanderen moet de reserve in ieder geval:

- worden ingezet in deelstaten/lidstaten die het zwaarst getroffen worden; daarbij moet gekeken worden naar de intensiteit van de handel met het VK en de impact op het bbp, de tewerkstelling en de kmo's;
- geactiveerd kunnen worden bij zowel 'deal' als 'no-deal'; en
- ingezet kunnen worden voor gedane en toekomstige uitgaven.

Als je weet dat Vlaanderen instaat voor 86 procent van de Belgische export naar het VK, lijkt het niet meer dan normaal dat bij de intra-Belgische verdeling de middelen zo goed als volledig naar Vlaanderen gaan.

1.3. Onderhandelingstafels

Economisch partnerschap

Beide partijen willen hun tariefvrije handel voortzetten. Verder wordt er ingezet op een vereenvoudiging van de douaneprocedures en de voedselveiligheidscontroles. Dat is van essentieel belang voor de Vlaamse bedrijven alsook voor de vlotte doorstroom in de Vlaamse havens. Een twistpunt is voorlopig nog welke oorsprongsregels gelden tussen EU en VK.

Visserij

De visserijsector is voor haar levensvatbaarheid sterk afhankelijk van haar activiteiten in de Britse wateren. Vlaanderen zet druk om de bestaande toegang tot de viswateren en de bestaande vangstmogelijkheden zo goed als mogelijk te handhaven na de brexit. Het VK zit op een heel andere lijn en wil slechts minimale toegang en beperkte quota geven. Er is nog geen duidelijkheid waar een compromis nu juist gevonden kan worden.

Gelijk speelveld

De EU vraagt garanties aan het VK dat er in de toekomst een gelijk speelveld tussen de Europese bedrijven en de Britse bedrijven bewaard wordt. Gezien de geografische nabijheid met en de economische afhankelijkheid van het VK zijn bindende afspraken absoluut noodzakelijk. Dat heeft de minister-president ook in eerdere gedachteswisselingen benadrukt. Het VK toonde de voorbije weken voor het eerst een positief engagement inzake staatssteun. Zo lijken afspraken over een gemeenschappelijk systeem niet langer onmogelijk. Ook een onafhankelijke regulator in de Britse rechtsorde is niet langer een taboe. Een compromis over een van de grootste overblijvende twistpunten lijkt hiermee mogelijk, maar er zijn nog altijd heel wat zaken die uitgeklaard moeten worden en waarover het VK duidelijkheid moet verschaffen.

Governance

Voor Vlaanderen is het belangrijk dat er één overkoepelend kader komt waarbinnen geschillen besproken en opgelost kunnen worden. Het VK wil evenwel geen rol voor het Hof van Justitie en streeft naar verschillende systemen afhankelijk van het onderwerp. Gelet op de recente schending van het terugtrekkingsakkoord door de regering-Johnson is dit nog belangrijker geworden.

Kmo's

Vlaanderen heeft de laatste weken nogmaals aandacht gevraagd voor de specifieke uitdagingen van de kmo's. Volgens de laatste info zou er op dit punt overeenstemming zijn tussen de partijen.

Andere thema's

Er werden ook gesprekken over energie, deelname aan Unieprogramma's, sociale zekerheidscoördinatie, ordehandhaving en justitiële samenwerking gevoerd. Over deze thema's zou een akkoord binnen handbereik liggen.

De minister-president herhaalt dat er maar een akkoord is als er over alles een akkoord is. Het grote openstaande punt is visserij en een tariefvrije handel binnen een handelsakkoord tussen het VK en de EU.

1.4. Conclusie

De minister-president stelt met spijt vast dat hij opnieuw geen duidelijkheid kan geven over wat er op Vlaanderen afkomt. De onderhandelingen lopen verder. De komende weken zullen duidelijkheid moeten brengen.

Vlaanderen blijft constructief inzetten op het bereiken van een akkoord dat essentieel is voor de bescherming van de Vlaamse economie. Het behoud van een gelijk speelveld en de bescherming van de Vlaamse visserijsector mogen hierbij niet uit het oog verloren worden.

'Keep calm and stay united' is het mantra. De EU-lidstaten scharen zich dan ook achter hoofdonderhandelaar Michel Barnier en het EU-onderhandelingsmandaat. De minister-president onderstreept dat hij veel vertrouwen heeft in Michel Barnier en weet dat Michel Barnier de Vlaamse besognes bijzonder goed begrijpt.

De minister-president hoopt zo snel mogelijk duidelijkheid te kunnen verschaffen, hopelijk met de boodschap dat er tijdig een ambitieus akkoord bereikt werd dat tegemoetkomt aan de Vlaamse belangen en de economie zo goed mogelijk beschermt.

Het Privilegie der Visscherie

Afsluitend wil de minister-president nog een opmerking maken over de visserij en het Privilegie der Visscherie. Twee weken geleden riep Michel Barnier de lidstaten op om hun standpunten inzake visserij te matigen om marge te creëren voor de onderhandelingen.

De Belgische ambassadeur zou tijdens het comité van de EU-ambassadeurs hebben gereageerd door te stellen dat de stad Brugge voor altijd rechten kan claimen in Britse wateren vanwege een voorrecht, verleend in 1666 door koning Karel II van Engeland. De tussenkomst van de ambassadeur kwam er nadat minister Hilde Crevits de week voordien een brief stuurde naar Michel Barnier om hem te wijzen op het charter van 1666. De opmerking van de ambassadeur zou als grap bedoeld zijn, maar werd toch breed opgepikt. Ook de voorbije week bleef het privilege nazinderen in de binnen- en buitenlandse media.

Het idee van het privilege werd vorige legislatuur al geopperd door voormalig minister-president Geert Bourgeois. Een interessante piste die vooral in een eventuele volgende fase relevant kan zijn. In deze fase is het wenselijk om zich te scharen achter Michel Barnier en het onderhandelingsmandaat en de rangen te sluiten. Vanaf 1 januari kan het misschien ingezet worden en kan hij een en ander verder laten uitzoeken. Ten slotte merkt hij schalks op dat er in de veertiende eeuw ten tijd van Jacob van Artevelde zeker interessante overeenkomsten over de lakennijverheid en textiel gesloten zijn.

2. Vragen en opmerkingen van de commissieleden

2.1. Interventie van Vera Jans

Vera Jans stelt vast dat er in vergelijking met de vorige debriefing weinig veranderd is. De deadline van 15 oktober is verstreken. De Europese Raad heeft op de laatste top ook vastgesteld dat er voor de voor Vlaanderen belangrijkste punten nog onvoldoende vooruitgang is geboekt om tot een akkoord te komen. Op de punten van het gelijk speelveld, de governance en de visserij weigeren de Britten vooralsnog de nodige toegevingen te doen.

Michel Barnier heeft zich bereid verklaard op maandag 19 oktober naar Londen af te reizen, maar dat stuitte op het verzet van premier Boris Johnson. Die liet verstaan dat Europa zich maar moest voorbereiden op een no-dealscenario. Ook de 'internal market bill' zorgt voor problemen, waar ze niet verder op ingaat. Er zijn dus wat obstakels.

Wat de onderhandelingen betreft, wil Vera Jans met een positieve noot eindigen en daarbij citeert ze Bredero: "t kan verkeren". Ze heeft de indruk dat de Britten wachten tot Europa fundamenteel van houding verandert en de Britse soevereiniteit erkent. Daartegenover staat de Europese Unie die stelt dat het VK het uittredingsakkoord moet honoreren en de basisuitgangspunten voor een handelsakkoord moet gaan erkennen. Ze vindt het goed dat de EU niet bereid is tot elke prijs een akkoord te sluiten.

De spreker heeft een vraag over het budget van 83 miljoen euro dat in het kader van de relance verdeeld zal worden tussen VLAM, FIT en VLAIO. Welke concrete steunmaatregelen werden er in het leven geroepen en wat zit er nog in de pijplijn? Welke stappen zet de Vlaamse Regering om de nakende brexit zoveel mogelijk op te vangen, wetende wat de gevolgen zijn voor onze bedrijven, havens en kmo's?

Ten slotte is de vraag gesteld aan de EC om na te denken over unilaterale en in de tijd beperkte noodmaatregelen die in het belang van de EU zijn. Is de oefening al bekeken door de Vlaamse Regering? Welke noodmaatregelen acht de minister-president van belang voor Vlaanderen?

2.2. Interventie van Annick Lambrecht

Annick Lambrecht vraagt als er geen akkoord is op 31 december, de Vlaamse en andere Europese vissers de toegang tot de Britse wateren kan worden ontzegd.

Verder wil de spreker weten wat het tijdspad is van de uitrol van de brexitaanpassingsreserve van 5 miljard euro.

Ten slot geeft ze aan trots te zijn dat ze van Brugge is, zeker nu het privilege er is.

2.3. Interventie van Johan Deckmyn

Johan Deckmyn stelt vast dat er niet veel veranderd is, maar hij is blij met de extra informatie van de minister-president. De kansen om tot een goed akkoord te komen worden, slinken bij elke debriefing. Een harde brexit wordt almaar waarschijnlijker. De deadline is opnieuw verschoven naar begin november, wat extra kansen kan scheppen.

Hij vindt het goed dat er een taskforce is, ongeacht of er nu een harde of zachte brexit komt.

Niet iedereen in het bedrijfsleven is zich bewust van de consequenties van een brexit ondanks de informatiecampagnes. Hij heeft dat zelf ook al op verschillende fora aangekaart. Hij bedankt de minister-president voor de bijkomende campagnes. Die zijn hard nodig, ook na de brexit als iedereen beseft wat er op Vlaanderen afkomt.

Over de middelen en het noodfonds vraagt de spreker hoeveel middelen via welke fondsen beschikbaar zullen zijn. Die middelen moeten zo goed als volledig naar Vlaanderen gaan. Welke garanties zijn er en hoe wordt dat binnen België onderhandeld?

Over het Privilegie der Visscherie uit 1666 zegt de spreker dat een gemeenteraadslid van Brugge dat in de jaren 70 uitgetest heeft, wat tot voorzichtigheid geleid heeft in het VK. De man in kwestie is gaan vissen in Britse wateren en opgepakt door de Britse overheid, maar dan weer vrijgelaten en er is geen vervolging gekomen. Dat wijst er volgens hem op dat dit voor de toekomst toch een interessante piste is. Als Gentenaar verwijst hij nog naar de vele akkoorden die Jacob van Artevelde met Engeland gesloten heeft over wol en de lakennijverheid. Hij is eventueel van plan via schriftelijke vragen de minister-president daar onderzoek naar te laten doen.

Visserij zit muurvast, maar de spreker is blij te horen dat er op het vlak van het gelijk speelveld wel onderhandelingsruimte is. Hij hoopt dat dit een akkoord kan bevorderen, maar anderzijds beseft hij wel dat er maar een akkoord is als er over alles een akkoord is. Hij meent gelezen te hebben dat er voor visserij wat ruimte is voor compromis omdat de Britten toegang willen hebben tot de Europese energiemarkt. Dat is een hefboom voor een compromis. Misschien zijn er wel openingen om tot een compromis te komen en een volledig harde brexit te vermijden. Er moet binnenkort wel duidelijkheid komen en hij hoopt dat het voor Vlaanderen goed komt.

2.4. Interventie van Bart Tommelein

Bart Tommelein stelt vast dat de deadline die premier Boris Johnson gesteld heeft, verstreken is. Het VK wil niks met het Europese Hof van Justitie te maken hebben. Wil men de kwestie van de governance oplossen door de oprichting van een internationaal arbitrageorgaan dat op een bepaalde manier gelinkt kan worden aan het Europese Hof van Justitie? Welke opties liggen daarvoor nog op tafel?

Zelfs bij een no-deal op 31 december, lijkt het voor de spreker alsnog de bedoeling op termijn een handelsakkoord te bereiken. Maar als de grote lijnen nu vastzitten, welke zekerheid is er dat die vanaf 2021 wel worden opgelost?

Bij een no-deal wordt Vlaanderen de toegang tot de Britse wateren ontzegd. Maar als de onderhandelingen daarna voortgezet worden, dan is het cruciaal dat Vlaanderen de garantie krijgt dat de visserij in het volgende mandaat van Michel Barnier, waarvan niet zeker is dat verlengd wordt, actief wordt betrokken.

De spreker verwijst opnieuw naar het Privilegie der Visscherie uit 1666 dat ook tijdens een vergadering van Coreper op 7 oktober vermeld werd door Willem van de Voorde, de permanent vertegenwoordiger van België bij de EU. Ook de burgemeester van Brugge noemde dit verdrag de stok achter de deur en volgens die laatste kan dat document een belangrijke rol spelen in de toekomst van de visserij. Professor Luc Duerloo, docent vroegmoderne geschiedenis aan de UA, zei over het privilege: "In theorie kan zo'n privilege enkel ongedaan worden gemaakt als het parlement er een expliciete wet over stemt." Dat is nooit gebeurd volgens Luc Duerloo. Wat is de juridische waarde van dit document? Houdt de Vlaamse brexit-taskforce hiermee rekening omdat het tijdens Coreper is aangehaald? Hoe kan men dit document in het voordeel van de Vlaamse visserij laten spelen?

2.5. Interventie van Karl Vanlouwe

Zowel bij de publieke opinie als in het bedrijfsleven blijft het leven. In de *Financial Times* werd er ook verwezen naar het visserijakkoord van 1666. *Karl Vanlouwe* suggereert om de rechtsgeldigheid ervan af te toetsen.

Uit de cijfers van FIT, VLAIO, het departement BUZA blijkt dat de nodige inspanningen zijn geleverd. 30.000 bedrijven exporteren naar het VK, er zijn 55.000 bezoekers geweest op de infowebsite brexitready, verschillende deelnames aan

evenementen, seminars, webinars enzovoort. Daaruit blijkt dat de Vlaamse overheid haar verantwoordelijkheid heeft genomen. Al voor de stemming over de uit-treding had de Vlaamse overheid een studie besteld om de impact van brexit te berekenen.

Hoe zal de 83 miljoen euro uit het Vlaamse relanceplan verdeeld worden? De 'Brexit Adjustment Reserve' van de EC waarbij 5 miljard euro voorzien is voor de regio's en lidstaten die impact van brexit ondervinden. Vlaanderen, Nederland en Ierland zouden de impact het hardst voelen. Hoe worden daarover afspraken gemaakt tussen de meest getroffen landen? Hij hoopt dat er loyaliteit tussen lidstaten zal zijn, ook tussen de meest getroffen lidstaten. Kan de minister-president de verdeling toelichten?

Hoe verloopt dat intra-Belgisch? Vlaanderen staat in voor 86 procent van de Belgische export naar het VK. Het is dan niet meer dan normaal dat de middelen zo goed als volledig naar Vlaanderen gaan. De spreker hoopt op de loyaliteit van de andere deelstaten binnen België.

De EC heeft tegen het VK een procedure opgestart tegen de 'internal market bill', die enkele weken geleden in het Lagerhuis goedgekeurd werd. Kan de minister-president dat toelichten?

Kan de minister-president toelichting geven bij de 'stop gap arrangements' waarbij men een oplossing zoekt om het luchtverkeer tussen de EU en het VK probleemloos voort te zetten bij een no-deal brexit?

3. Antwoord van minister-president Jan Jambon

Minister-president *Jan Jambon* gaat eerst in op de vraag van Vera Jans over de concrete steunmaatregelen van 83 miljoen euro in het kader van het Vlaamse veerkrachtkoörd. Die middelen worden geormerkt om bedrijven bij te staan om eventueel van markt te veranderen. Daarvoor is bij VLAIO 50 miljoen euro beschikbaar. Daarnaast is er 30 miljoen euro dat door FIT gebruikt zal worden om bedrijven aan beurzen te laten deelnemen en handelsmissies en 3 miljoen euro dat VLAM aan de agro en de landbouwbedrijven kan besteden.

Daarnaast is er 5 miljard euro op Europees niveau, dat gebruikt zal worden voor schadeloosstellingen.

De 83 miljoen euro is om bedrijven te helpen om van gederfd verlies nieuwe markten aan te boren en hun exportkanalen te wijzigen, maar dat is niet de compensatie van het geleden verlies, wat uit de Europese fondsen zal moeten komen.

Voor de 'Brexit Adjustment Reserve' zijn nog geen criteria vastgelegd. Michel Barnier heeft tijdens de besloten gedachtewisseling in het Vlaams Parlement op 21 september gezegd dat het de bedoeling is dat de 5 miljard euro naar de meest getroffen regio's gaat. Dat heeft hij bevestigd en Vlaanderen heeft de criteria doorgegeven die het belangrijk vindt: verlies bbp en verlies tewerkstelling. Daar is nog geen beslissing over. Volgens de minister-president moet er druk uitgeoefend worden om die criteria goedgekeurd te krijgen en om die criteria ook voor het intra-Belgische verdelingsmechanisme te gebruiken. Bij gebruik van die criteria zal blijken dat Vlaanderen veel harder getroffen wordt dan de andere delen van België. De vertegenwoordiger van Vlaanderen bij de EU is aan het werk om die criteria ingang te doen vinden bij Europa voor het verdelingsmechanisme.

Op de vraag van Annick Lambrecht antwoordt de minister-president volmondig ja dat de toegang tot de Britse wateren ontzegd kan worden. Op 1 januari is er alleen

nog het Privilegie der Visscherie en dat is alleen maar een akkoord tussen de stad Brugge en het VK.

Alle kaarten liggen op tafel, het komt erop aan om te schuiven en dat gebeurt heel vaak op het allerlaatste ogenblik. De minister-president wil niet zeggen dat er geen akkoord gaat komen, evenmin dat er wel een akkoord komt. Er is nog tijd tot begin november, anders is het materieel onmogelijk het geratificeerd te krijgen. Zolang er onderhandeld wordt, kan er een akkoord gesloten worden.

Op de vraag van Bart Tommelein over de erkenning van het Europees Hof van Justitie reageert de minister-president door te zeggen dat hij begrijpt dat de VK het hof niet wil erkennen. Het is duidelijk dat er iets 'sui generis' moet komen om over de naleving van het akkoord te waken. Als soevereine natie is het VK niet meer gebonden door het Europese Hof van Justitie.

Op de vraag van Johan Deckmyn hoeveel middelen naar Vlaanderen komen, kan de minister-president nu nog niet antwoorden. Er wordt aan de criteria gewerkt, waarvoor ook intra-Belgisch geen garantie is.

Een compromis over visserij is volgens de minister-president mogelijk, maar dat zal altijd een inbinding zijn op de vrijheid die er vandaag is. Het beste akkoord zou een bestending van de huidige toestand zijn, wat het niet zal worden. Zaak is hoe dicht men dat kan we benaderen.

Op de vraag van Karl Vanlouwe over het luchtverkeer kan hij niet antwoorden, want dat is een federale materie.

De procedure tegen de Britse wet kan nog niet gestart worden, zolang daarover in het Britse parlement niet gestemd is.

Cathy COUDYSER,
voorzitter

Karl VANLOUWE
Annick LAMBRECHT,
verslaggevers

Gebruikte afkortingen

bbp	bruto binnenlands product
BUZA	Departement Buitenlandse Zaken
Coreper	Comité van permanente vertegenwoordigers van de regeringen der lidstaten bij de Europese Unie
EC	Europese Commissie
EORI-nummer	Economic Operators Registration and Identification number
EU	Europese Unie
FIT	Flanders Investment & Trade (= Vlaams Agentschap voor Internationaal Ondernemen)
kmo	kleine of middelgrote onderneming
UA	Universiteit Antwerpen
VK	Verenigd Koninkrijk
VLAIO	Agentschap Innoveren en Ondernemen
VLAM	Vlaams Centrum voor Agro- en Visserijmarketing
Voka	Vlaams netwerk van ondernemingen